

Pig Business vervolg-enquête 'Financiële crisis varkenshouderij'

Redding zeugenhouders door betere prijzen

In de Pig Business-enquête uit december 2015 verkondigde 37 procent van de zeugenhouders en 16 procent van de vleesvarkenshouders met het bedrijf te moeten stoppen als de prijzen niet beter zouden worden. Nu heeft een groot gedeelte van deze varkenshouders de crisis overleefd, zo blijkt uit de vervolg-enquête.

In de vorige enquête beoordeelde 66 procent nog dat hun crisisgevoel op 8 of hoger lag; dat sentiment wordt nu in het vervolgonderzoek door 'slechts' 23 procent gevoeld.

Een flink aantal varkenshouders had eind 2015 de stekker al uit het bedrijf getrokken en voor de andere varkenshouders viel er in de donkere dagen van december weinig te vieren: prijzen op een dieptepunt, financiële buffers opgedroogd, maandelijkse verliezen, schuld bij bank en toeleveranciers en extra overbruggingsleningen die vaak niet meer werden versterkt. Het water stond de varkenshouders aan de lippen. Het nieuwe jaar moest snel met een positieve wending komen anders zouden veel varkenshouders, en vooral zeugenhouders, het niet meer bolwerken.

Gelukkig kwam dat positieve nieuws begin 2016. De varkensprijzen en daarmee ook de biggenprijzen kropen langzaam omhoog. Dat gaf weer wat ademruimte. In het afgelopen half jaar heeft de markt zich verder verbeterd met oplopende prijzen en gestegen export naar het beloofde land dat China heet. Ook hakte in heel Europa de crisis behoorlijk in de varkensstapel, waardoor het aanbod van biggen en vleesvarkens verminderde; met wederom stijgende prijzen als gevolg. De prognose voor de komende maanden schetst bovendien een positief beeld voor afzet en prijzen. Tijd om met een vervolgenquête te kijken hoe nu de situatie is in de varkenshouderij.

Vooraf vermeerderaars

In december 2015 was 12 procent van de zeugenhouders in het laatste half jaar gestopt. 12 procent twijfelde om te stoppen, terwijl 37 procent in 2016 zou moeten

stoppen als markt en prijzen niet aantrokken. Slechts 29 procent achtte zijn bedrijf veerkrachtig genoeg om de crisis te overleven.

Een groot gedeelte van de zeugenhouders die eind 2015 in zwaar weer verkeerden, was vermeerderaars. De vleesvarkenshouderij had het toen iets minder zwaar. Van de vleesvarkenshouders gaf 37 procent aan dat het bedrijf financieel veerkrachtig genoeg was om de crisis te overleven. 16 procent zei te moeten stoppen als de prijzen komend half jaar niet zouden veranderen en 14 procent twijfelde over stoppen, terwijl 3 procent al was gestopt.

Nu, een half jaar later is het beeld dankzij de verbeterde markt en hogere prijzen, sterk veranderd. Dat komt ook tot uiting in het 'crisisgevoel' onder de varkenshouders. In de vorige enquête beoordeelde 66 procent nog dat hun crisisgevoel op 8 of hoger lag; dat sentiment wordt nu in het vervolgonderzoek door 'slechts' 23 procent gevoeld. Dat blijkt ook uit het aantal respondenten: eind december reageerden 381 varkenshouders op de enquête, bij de nieuwe enquête waren dit er 272.

Maar net als een half jaar geleden bestaan er grote verschillen. Van de vleesvarkenshouders geeft 11 procent een negatief 'crisiscijfer' van 8 of hoger; van de gesloten bedrijven is dat 25 procent en bij de vermeerderaars is dit 28 procent. Anderzijds geeft 22 procent van de vleeshouders een positief crisiscijfer van 3 of lager. Bij de gesloten bedrijven is dit 17 procent en bij vermeerderaars is dat 15 procent. De pijn

wordt dus nog steeds gevoeld bij de zeugenhouders.

Minder stoppers

De klappen vallen dus nog steeds bij de zeugenhouders. Zo blijkt uit de enquête dat geen enkele vleesvarkenshouder in het afgelopen half jaar is gestopt. In werkelijkheid zullen er hoogstwaarschijnlijk wel een paar gestopt zijn, maar uit de enquête blijkt dat het hier om zeer weinig vleesvarkenshouders gaat. Van vermeerderaars is 6 procent in het afgelopen half jaar gestopt en bij de gesloten bedrijven is dit 2,5 procent. Aanzienlijk minder dan de 12 procent die in het laatste half jaar van 2015 stopte of de 12 procent die twijfelde om te stoppen.

Toch is het positieve gevoel niet overal aanwezig, want nog steeds overweegt een behoorlijk aantal varkenshouders te stoppen: toch nog 13 procent van de vleesvarkenshouders, 16 procent van de vermeerderaars en 15 procent van de gesloten bedrijven. „Ik heb een courant bedrijf, maar zet het bedrijf te koop omdat ik geen heil meer zie in de sector zoals die nu is. Nu kan ik er nog schuldenvrij vanaf komen”, luidt de reactie van een Brabantse zeugenhouder met gesloten bedrijf.

Voor sommigen is het financieel niet meer haalbaar en anderen hebben geen zin meer om onder de huidige omstandigheden door te gaan in de varkenshouderij. „Marges worden steeds kleiner, risico's steeds groter. Ik ben meer bezig met financieel management dan met de dieren, lijkt het soms. De

Varkenshouderij veerkrachtig

Dat het iets beter in de varkenshouderij gaat, komt ook tot uiting bij de vraag in hoeverre het varkensbedrijf veerkrachtig is. In de nieuwe enquête beantwoordt 64 procent van de vleesvarkenshouders deze vraag positief. Bij de vermeerderaars is dit 38 procent en van de varkenshouders van gesloten bedrijven vindt 52 procent dat hun bedrijf veerkrachtig genoeg is. Daarnaast geeft ruim 52 procent van de vleesvarkenshouders een positief cijfer van 7 of hoger voor het toekomstperspectief van hun bedrijf, terwijl dit percentage bij de vermeerderaars op 38 procent ligt en bij de gesloten bedrijven op 49 procent. Ruim 12 procent van vleesvarkenshouders geeft echter een negatieve beoordeling over het toekomstperspectief met een cijfer 3 of lager. Dat is bij de vermeerderaars 22 procent en bij gesloten bedrijven 19 procent.

Als de prijzen niet beter waren geworden hadden veel bedrijven moeten stoppen.

kostprijs stijgt met het jaar hoger en dat zien we niet terug in de opbrengstprijzen. Dat loopt een keer fout,” aldus een vermeerderaar in Noord-Brabant.

Negatieve maatschappij

Naast de varkenshouders die overwegen om te stoppen, is er ook een groep die zal stoppen als de prijzen niet op het huidige niveau blijven of hoger worden. In de vorige enquête gaf 37 procent van de zeugenhouder en 16 procent van vleesvarkenshouders aan dat zij zouden moeten stoppen als prijzen niet snel beter werden. Volgens de uitkomsten van de nieuwe enquête zit 3 procent van de vleesvarkenshouders nu in deze situatie: 6 procent van de vermeerderaars en 5 procent van de gesloten bedrijven. Een vermeerderaar uit Noord-Brabant verwoordt zijn situatie: „Het is erg zwaar om zo lang niets te verdienen, je bedrijf gezond te houden en topprestaties te moeten blijven leveren om je hoofd boven water te houden. Wij zijn nog jong (30) maar waarom zouden we in deze negatieve maatschappij zo hard willen werken voor iets dat niet gewaardeerd wordt en waar we amper iets aan verdienen. Ik zou daarnaast niet eens willen dat onze kinderen het bedrijf ooit overnemen.”

Redding

Dat de crisis niet als een bulldozer de hele sector heeft gesaneerd, was te danken

aan het beter worden van de varkens- en biggenprijzen. Dat dit de redding was, blijkt uit de reacties in de vervolgenquête. Van de vleesvarkenshouders zegt 17 procent dat het bedrijf er slecht voor stond, maar dat dankzij de betere prijzen het bedrijf kan worden voortgezet. Bij de vermeerderaars ligt dat percentage op 32 procent en bij de gesloten bedrijven op 20 procent.

„Ik heb net de nieuwe cijfers van acht maanden terug”, vertelt een varkenshouder met gesloten bedrijf in Noord-Brabant. „De cijfers vallen iets tegen, maar ik kan doorgaan. Ik had echter gehoopt dat de financiële resultaten iets beter waren, want in 2017 moet ik een nieuwe stal gaan bouwen en mijn bedrijf uitbreiden in verband met het aflopen van de vergunning. Dat plan moet nu voorlopig in de ijskast. Maar als de prijzen aanhouden of beter worden, kan het eind dit jaar veranderen. Ik ben in ieder geval veel positiever over het toekomstperspectief van mijn bedrijf dan eind vorig jaar. Toen dacht ik dat ik misschien zou moeten stoppen en dat had ik nog nooit eerder overwogen. Als de prijzen niet beter waren geworden, was ik waarschijnlijk geen boer meer geweest. Dat gevoel is nu weg.”

Staatsloterij

„We stonden er slecht voor”, geeft een andere varkenshouder met gesloten bedrijf aan. „We ontvingen opbrengstprijzen ver onder de kostprijs. We moesten maanden-

lang tien tot vijftien euro per varken erop toeleggen; Dat houd je niet vol. Terwijl mijn strategie juist is om de kosten zo laag mogelijk te houden onder het motto ‘een lage kostprijs is zorgen dat je niet de kosten maakt, die je eigenlijk niet hoeft te maken’. Die strategie is wel mijn redding geweest, want door mijn relatief lage kostprijs en de betere prijzen heb ik het overleefd. De kostprijs zit nu weer onder de opbrengstprijzen. We hebben als sector geluk gehad; een extraatje zoals de Staatsloterij.” Het positieve sentiment betekent voor hem echter niet dat hij de toekomst van zijn bedrijf en sector rooskleurig ziet. „Aan het einde van mijn rit zal het bedrijf waarschijnlijk niets meer waard zijn. Bovendien zijn de problemen die de crisis veroorzaakten, niet opgelost; het perspectief is daarom nog steeds niet goed. Ik heb echter nooit een crisisgevoel gehad, omdat ik mijn bedrijf financieel zo heb opgezet dat ik altijd kan stoppen. Als het straks weer verkeerd gaat, kan ik de stekker zonder veel pijn uit mijn bedrijf trekken.” ■

Naschrift:

Vanwege redenen van privacy willen de geciteerde varkenshouders anoniem blijven. De namen van deze varkenshouders zijn bij de redactie bekend.

 Reageren?
redactie@pigbusiness.nl